

DE PEDOFIEL UIT PIETER-BUREN

Ruim een kwart eeuw na de veroordeling van pedofiel Karst van der M. in de grootste misbruikzaak uit de Nederlandse film- en televisiegeschiedenis, blijkt hij veel meer slachtoffers gemaakt te hebben. Nieuwe gedupeerden, kinderen destijds, meldden zich bij verslaggever Frank Waals. 'Tijdens slaapfeestjes hielp ik overdag de zeehonden verzorgen, 's avonds liep hij de bedden af om ons seksles te geven.'

D

TEKST FRANK WAALS
FOTOGRAFIE ANP E.A.

De gifbeker blijkt nog lang niet leeg voor voormalig filmregisseur Karst van der M. Een kleine maand geleden stonden enkele oud-acteurs en actrices uit kinderseries en films als *De Zevensprong* en *Kunst en Vliegwerk* op om in *Privé* te vertellen wat hen als kind was aangedaan. Destijds minderjarig, maar vandaag de dag meer bij monde en zelfverzekerd genoeg om te zeggen wat ze destijds niet konden of durfden uitspreken. Met een aantal nieuwe feiten tot gevolg, die nog meer inzicht geven in de schaal waarop Van der M. opereerde en wat de gevolgen hiervan zijn.

De slachtoffers zijn eensgezind in de gedachte dat de jaren 70, 80 en zelfs het begin van de negenties nog een tijd was waarin anders over seksualiteit gedacht werd. De pedofiel had, hoe gek het ook klinkt, een plek in onze maatschappij. Hij kwam op televisie, vond begrip en kinderporno was te koop in elke seksshop. Geen geheimzinnig gedoe bij de aankoop van een videoband, maar eerder: 'Alstublieft, dat is dan 9,50 gulden.' Onze blik op seks met kinderen is sinds midden jaren 80 flink verschoven, door affaires met

Marc Dutroux en meer recentelijk kinderdagverblijfmedewerker Robert M. en zwemleraar Benno L. Feiten werden steeds breder gemeld in de media en inmiddels is de associatie niet meer los te zien: seks met een kind is misbruik van een kind. In welke vorm, hoedanigheid of plek dan ook, het is taboe geworden. Het is aan een twintiger of dertiger anno nu dan ook maar moeilijk uit te leggen dat we ooit toch echt anders dachten, waardoor Van der M. in zijn hoogtijdagen als regisseur gemakkelijk zijn gang kon gaan. Hij had simpelweg 'de tijd mee' en zijn slachtoffertjes de publieke opinie tegen.

In de omroeparchieven van het Instituut Beeld en Geluid stuitte we op een oude aflevering van *Een Groot Uur U* uit 1978, gepresenteerd door Koos Postema. Hierin is te gast advocaat en PvdA-senator Edward Brongersma, die perfect weergaf hoe men in die tijd tegen pedofilie aan keek. Hij vertelde: 'Ik geloof dat het aantal pedofielen gelukkig erg groot is en dat er een stuk pedofilie haast in elk mens steekt. Kinderen hebben er ook behoefte aan dat liefde en genegenheid uit-



gedrukt wordt. Dat kan niet alleen geestelijk gebeuren, maar ook lichamelijk. Het is een vanzelfsprekende zaak dat mensen die beroepen kizen die hen voortdurend met kinderen in aanraking brengen, dat alleen goed kunnen doen wanneer ze een vrij sterk brok pedofilie, bewust of onbewust, in zich hebben. Pedofielen zijn ook vaak de ideale pedagogen, omdat ze de warme belangstelling voor het kind hebben. Vaak beperkt het zich ook tot knuffelen, kussen en masturberen. Gaat men verder, dan is het kind in de meeste gevallen de puberteit al voorbij en wilde het kind het zelf vaak ook. Gelijkwaardigheid dus.'

Doofpot

Misdaadverslaggever Peter R. de Vries verbaast zich over het feit dat slachtoffers van bijna dertig jaar geleden nu alsnog uit de school klappen. Op televisie vroeg hij zich recentelijk af of dit verhaal nu alsnog verteld moet worden: 'De zaak is destijds gewoon voor de rechter gekomen en afgehandeld. Het recht heeft z'n beloop gehad.

Ook maak ik bezwaar tegen het woord doofpot dat gebruikt wordt. Daar is in dit geval helemaal geen sprake van omdat het destijds gewoon in alle kranten heeft gestaan. Je zou kunnen zeggen dat dit verhaal de *Privé* niet slecht uitkwam.'

De Vries gaat hierbij echter voorbij aan het feit dat Van der M. destijds niet met naam en toenaam in de kranten is gepubliceerd, maar enkel als 'een 41-jarige man'. Bovendien valt het woord doofpot te rechtvaardigen, aangezien er binnen de NCRV – destijds Van der M.'s belangrijkste opdrachtgever – slechts drie mensen op de hoogte waren van deze misbruikzaak, de grootste ooit in de Nederlandse film- en televisiegeschiedenis. Zodoende kon het gebeuren dat Van der M. in 2006 nog vol trots werd betrokken bij de dvd-release van *De Zevensprong*, in de openbaarheid en voor het oog van zijn voormalige slachtoffers. Zij zijn dan ook niet te spreken over het optreden van De Vries. Saskia, slachtoffer en klokkenluider in deze zaak, zegt: 'Ik heb inmiddels meerdere lotgenoten hierover gesproken en we zijn buitengewoon boos op Peter en teleur- ➤

'We slapen er slecht van, maar het is het allemaal waard. Het recht moet ook voor anderen zegevieren'

➤ Karst van der M. op de set van *Thomas en Senior*.



Karst van der M. (foto) regisseerde onder meer de jeugdserie *De Zeven-sprong* (foto boven).

gesteld over hoe hij dit heeft aangepakt. Juist iemand als hij zou toch moeten weten hoe slachtoffers hier jaren na dato nog onder gebukt kunnen gaan. Hij doet nota bene zelf niet anders dan zaken uit het verleden keer op keer naar boven halen als er nieuwe feiten te melden zijn. Kijk naar Joran van der Sloot, kijk naar Marianne Vaatstra. Dat hij ons nu in een goed bekeken programma als *RTL Boulevard* lijkt neer te zetten als mensen die maar wat zeuren doet ons veel verdriet en dat nemen we hem zeer kwalijk. Wij konden toen niets zeggen en om nu alsnog tot dit punt te zijn gekomen heeft ons veel pijn, moeite maar bovenal veel moed gekost. We slapen er slecht van, maar het is het allemaal waard. Het recht moet ook voor anderen zegen, zelfs als dit met terugwerkende kracht is. Karst is destijds veroordeeld voor zeven maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar voor slechts drie bewezen gevallen, maar het zijn er tientallen geweest aan wie hij zich heeft vergrepen.'



Slaapfeestjes

Tot nu toe werd gedacht dat het eerste kindermisbruik door Van der M. plaatsvond in 1976, tijdens de opnames van de film *Peter en de Vliegende Autobus*, maar slachtoffer Tanja (56) komt met een opmerkelijke toevoeging op de proppen. 'Karst en ik woonden jarenlang naast elkaar en kwamen voor het eerst met elkaar in contact toen ik pas 6 jaar oud was. Hij was destijds 12 en van tijd tot tijd speelden we met elkaar of luisterden we naar muziek. Jaren later, hij was inmiddels 18 en ik 12, woonde hij op zichzelf en bezocht ik hem op zijn nieuwe adres. Een oud buurmeisje dat het prima naar haar zin had bij haar oude buurjongen, alleen begon daar ook het misbruik. Iets wat uiteindelijk drie jaar duurde, van 1961 tot 1964, en steeds verder werd uitgebouwd, op een leeftijd dat ik er niet tegenin durfde te gaan. Bovendien had ik in de jaren daarvoor een vertrouwensband met hem opgebouwd, dus geloofde ik hem op zijn woord dat alles wat we deden heel normaal was.'

Een ander slachtoffer dat na de eerste publicatie in november bij ons aan de bel trok, is Jeroen (38) uit Baarn. Hij speelde mee in de tv-serie *Mijn Idee*, waarin ook Saskia te zien was. Hij vertelt: 'Ik heb verhalen van andere kinderen gelezen waarin duidelijk gemaakt wordt dat het misbruik nooit op de set plaatsvond, maar altijd daarbuiten. In mijn optiek is dit niet voor de volle 100 procent waar, want vertel mij maar eens dat het gebruikelijk is dat alle kinderen Karst op elke draaidag verplicht een natte kus op de mond moesten komen geven, bij aankomst en vertrek. In het begin weigerde ik dat, maar op zijn aandringen en omdat alle andere kinderen het ook deden, ben ik er uiteindelijk toch maar in meegegaan.'

Jeroen komt naar eigen zeggen uit een probleemgezin met een aan alcohol verslaafde

'DIT HAD NOOIT MOGEN GEBEUREN'

Na de eerste publicatie van *Privé* in november kroop Van der M., afgezien van een korte verklaring, terug in zijn schulp en ook nu is het niet gelukt een uitgebreid statement van hem te krijgen. Lies Vedder, ruim twintig jaar verzorger en een deel van die tijd ook assistent-directeur van het Zeehondencentrum in Pieterburen, herkent dit gedrag. 'Na zijn veroordeling trok hij zich ook een tijdje terug in zijn kantoor dat hij daar had, en wat ik nu zie is kopiërend gedrag. Ik heb zelf nooit iets van het misbruik gemerkt, al kan dat ook komen doordat ik elke dag op een bepaald tijdstip weer naar huis ging, maar het stilzwijgen nu verbaast mij niets. Zijn omgeving moet natuurlijk ontzettend geschrokken zijn van dit nieuws en ook in 1990 was dat het geval. Gesprekjes met elkaar waren ineens niet meer persoonlijk, maar enkel nog zakelijk met de zeehonden als onderwerp. De schrik zat er goed in, bij hemzelf, zijn vrouw en alle mensen die er iets over hoorden. Dit had nooit mogen gebeuren en ik weet zeker dat zijn omgeving hem zou hebben tegengehouden als ze ervan op de hoogte zouden zijn geweest. Ik zelf zou dat in ieder geval absoluut hebben gedaan.'

vader. Hij verviel op latere leeftijd in diezelfde gewoonte met het misbruik als eerste aanzet daartoe. 'Ik kwam in die tijd regelmatig op bezoek bij Karst thuis in Baarn en bleef later ook lange weekenden logeren in het Zeehondencentrum in Pieterburen (Karst van der M. is de man van zeehondenredder Lenie 't Hart, red.), waar hij veelvuldig verbleef. Tijdens die slaapfeestjes hielp ik overdag de dieren verzorgen, maar 's avonds liep Karst alle bedden af om ons stuk voor stuk seksles te geven met boekjes met daarin expliciete tekeningen en foto's. Tijdens die uitleg begon hij dan op mijn broek mijn kruis te aaien om me vervolgens met de broek open te masturberen. Ik kreeg ook daadwerkelijk een orgasme, maar er kwam natuurlijk niets uit. Ik was tenslotte pas 10 jaar oud. Volgens Karst was het heel normaal wat we deden, maar het was wel ons geheimpje van 'twee goede vrienden'. Ik mocht het echt aan niemand anders vertellen. Een ander jongetje flipte echter helemaal toen hij mij met hem apart zag. Hij moet eerder of later die avond ook de klos zijn geweest. Soms liep hij ook met open ochtendjas op de gang en bleef hij, met stijve lul, net zolang in de deuropening staan totdat je hem gezien had.'

Aangifte in een la

Jeroen zegt door deze nare periode als tiener te kampen te hebben gehad met oncontroleerbare woedeaanvallen. Iets waarvoor hij uiteindelijk uit zijn ouderlijk huis en in verschillende internaten werd geplaatst. 'Daar werd mij als 14-jari-ge door een van de medewerkers aangepre- dat pedofilie besmettelijk en overdraagbaar was, en ik dat dus later ook wel zou worden. Ik ben inmiddels vijf jaar vader en zou me niet kunnen voorstellen dat ik me ooit aan kinderen vergri- Toen ik na mijn twintigere jaren de fles weer wat makkelijker heb kunnen laten staan, heb ik als

'Soms liep hij met open ochtendjas en bleef hij, met stijve lul, net zolang in de deuropening staan totdat je hem gezien had'

dertiger toch maar eens mijn verhaal bij de politie gedaan. Ruim een uur heb ik op het bureau gezeten, helaas is dat hele opgetekende verhaal in een la beland en heeft men er nooit iets mee gedaan. Ik vraag me tot op de dag van vandaag nog steeds af waarom dit zo is.'

Een woordvoerder van de politie kon ons hier ook geen helder antwoord op geven. Jeroen overweegt momenteel nog een nieuwe aangifte. Een ander slachtoffer, dat anoniem wil blijven, spreekt over een bezoek van Van der M. na zijn veroordeling in 1990, maar tot een goed gesprek kwam het niet. 'Ik heb geen idee wat hij kwam doen, maar ik schopte hem meteen de straat weer op. Aan een goed gesprek had ik geen behoefte meer.' ✕

De jonge mensen op de foto's worden in het artikel niet opgevoerd als slachtoffer van Karst van der M.



Foto boven: senator Edward Brongersma propageerde pedofilie. Foto onder: ook de film *Peter en de Vliegende Autobus* stond onder regie van Karst van der M.